

WYTYCZNE DOTYCZĄCE PRZESTRZEGANIA ZASAD BIOASEKURACJI PRZEZ HODOWCÓW ŚWIŃ W ZWIĄZKU Z AFRYKAŃSKIM POMOREM ŚWIŃ (ASF)

Przestrzeganie zasad bioasekuracji zawartych w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnie, położonych na terytorium Polski poza obszarami objętymi restrykcjami w związku z występowaniem ASF (poza obszarem zagrożenia, objętym ograniczeniami i ochronnym). Pamiętajmy, że wirus ASF jest oporny na warunki środowiska i w zależności od warunków przeżywa:

- we krwi świń - 18 tygodni,
- w odchodach świń – 60 – 100 dni w temperaturze pokojowej,
- w surowym mięsie w temperaturze 4 st.C – 150 dni, a w mięsie mrożonym około 1000 dni,
- w szpiku kostnym - do 6 miesięcy, a w tkankach gnijących zwłok dzika lub świnii przez 7-8 miesięcy.

1. Karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących.

Absolutnie nie wolno karmić świń zlewkami kuchennymi, nawet jeśli pochodzą z własnego domu. Dotyczy to również obierek powstających podczas przygotowywania posiłków.

Paszę powinniśmy przetrzymywać w zamykanych pomieszczeniach, które są zabezpieczone przed dostępem nie tylko zwierząt dzikich, ale także domowych. Trzeba też okresowo sprawdzać „szczelność” pomieszczeń, w których przechowywana jest pasza, czy nie ma jakichkolwiek miejsc gdzie zwierzęta, w tym gryzonie (szczury, myszy) mogłyby mieć dostęp do paszy. Należy też zwracać uwagę przy zadawaniu paszy świniom czy nie ma w niej resztek kości lub innych tkanek zwierząt. Nie powinno się karmić świń zielonką zebraną prosto z łąk.

Przykładowy wzór dokumentacji przeglądu zabezpieczeń budynków przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych stanowi załącznik nr 1.

2. Prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których utrzymywane są świnie.

Środki transportu do przewozu do/z gospodarstwa zwierząt, pasz ale również np. materiałów budowlanych, drewna lub innego opału, maszyny rolnicze, a także samochody z zakładów utylizacyjnych mogą być potencjalną przyczyną zawleczenia wirusa ASF na teren gospodarstwa. Często zanim przyjadą do naszego gospodarstwa jeżdżą do innych gospodarstw lub są używane w lesie i na polach. Mogą także przenieść zakażenie do innych gospodarstw, jeśli w naszym gospodarstwie rozwija się choroba, a jeszcze nie zauważyliśmy jej objawów. Dlatego pomimo ograniczenia obowiązku prowadzenia rejestru wyłącznie do samochodów transportujących świnie, powinniśmy prowadzić rejestr wszystkich pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa z ewentualnym wyłączeniem samochodów osobowych gości. Największe ryzyko stanowią: samochody paszowe, odbierające zwłoki padłych zwierząt, maszyny rolnicze (również własne pojazdy, które używane były do prac polowych lub w lesie, w szczególności na obszarach występowania choroby u dzików), samochody przewożące zwierzęta, samochody osób dostarczających usługi techniczne w gospodarstwach.

Przykładowy wzór rejestru wjazdów środków transportu do gospodarstwa stanowi załącznik nr 2.

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku osób wchodzących do pomieszczeń, w których przebywają świnie. Musimy zatem dokładnie wiedzieć, kto wchodzi do budynku, w którym utrzymywane są świnie. Nie dotyczy to oczywiście osób odwiedzających nas wyłącznie w domu, tj. osób, które wchodzi wyłącznie do budynków mieszkalnych.

Przykładowy wzór rejestru osób wchodzących do budynków, w których utrzymywane są świnie stanowi załącznik nr 3.

3. Zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych.

Stwierdzono, że dostęp zwierząt swobodnie poruszających się po okolicy wokół gospodarstwa, do budynków gdzie utrzymywane są świnie, tak jak w przypadku ich dostępu do pomieszczeń na pasze, może być przyczyną wystąpienia ASF w stadzie świń. Dlatego trzeba zabezpieczyć okna siatkami, drzwi wejściowe powinny mieć mechanizmy samozamykające lub powinny być zawsze zamykane, a ściany i drzwi budynku nie powinny mieć szczelin, dziur i poważnych uszkodzeń prowadzących do powstawania w nich prześwitów. Aby upewnić się, że wymóg „szczelności budynku” jest zapewniony, powinniśmy dokonywać okresowej kontroli, czy budynek spełnia swoje zadanie odseparowania świń od zwierząt przebywających na zewnątrz. Zasadne byłoby, aby dokonywać przeglądów nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie, oraz doraźnie w razie konieczności, np. w przypadku zdarzeń mogących spowodować utratę szczelności budynków, np. poprzez uszkodzenie drzwi, okien, etc.

Przykładowy wzór dokumentacji przeglądu zabezpieczeń budynków przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych stanowi załącznik nr 1.

4. Utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świnie, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne.

W 2017 r. podczas akcji zwalczania ognisk ASF u świń stwierdzono w kilku przypadkach, że prawdopodobną przyczyną ognisk mogło być obsługiwanie bydła, koni i świń utrzymywanych razem ze świniami w tych samych pomieszczeniach. Zadawanie bydłu np. słomy na ściółkę, zanieczyszczonej wirusem ASF, choć jest zupełnie niegroźne dla krów, mogło być przyczyną zakażenia świń. Podobnie sprawa dotyczyła karmienia innych zwierząt kopytnych świeżymi paszami zielonymi zebranych z łąk zanieczyszczonych wirusem ASF, co mogło przy okazji spowodować zakażenie świń. Dlatego musimy utrzymywać zwierzęta, które nie chorują na ASF, oddzielnie od świń.

5. Wykonywanie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie.

Musimy przestrzegać zasady, że zarówno pracownicy stali, jak i sezonowi, nie mogą pracować w innych gospodarstwach, gdzie obsługują świnie lub posiadać własnych świń. Istnieje duże zagrożenie, że w przypadku zakażenia świń w innym gospodarstwie, wirus ASF zostanie przez nich przypadkowo lub celowo przeniesiony do naszego gospodarstwa. Monitorowaniu tego zagrożenia służy również rejestr wejść osób do pomieszczeń, gdzie utrzymywane są świnie (załącznik nr 3), który pozwoli nam na kontrolowanie osób wchodzących do budynków, w których utrzymywane są nasze zwierzęta.

6. Stosowanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycie i odkażanie rąk oraz oczyszczanie i odkażanie obuwia.

Musimy pamiętać, że zarówno osoby obsługujące świnie, jak i właściciele gospodarstwa, a także osoby postronne wchodzące do budynków, w których utrzymywane są świnie, muszą obowiązkowo przestrzegać minimalnych zasad higieny osobistej.

Należą do nich:

- przed wejściem do budynku - oczyszczenie i odkażenie obuwia;
- wejście przez matę dezynfekcyjną do budynku;
- po wejściu do budynku - zmianę obuwia oraz zmianę ubrania roboczego (najlepiej innego koloru niż ubranie stosowane na zewnątrz) lub założenie jednorazowego kombinezonu ochronnego, w tym nakrycia głowy zasłaniającego włosy. Czynności te należy wykonać przed wejściem do części budynku, w której znajdują się świnie. Część tę nazywa się częścią „białą”, a część w której dokonujemy zmiany butów i odzieży - częścią „czarną”. Części te najlepiej oddzielić, np. ławką, tak by po stronie czarnej zostawić buty i ubranie zewnętrzne, a w części białej założyć buty i ubranie ochronne, które wykorzystujemy wyłącznie w chlewni;
- bardzo dokładne umycie rąk wodą z mydłem oraz spryskanie lub zanurzenie rąk w środku dezynfekcyjnym. Środkami dezynfekcyjnymi przydatnymi w dezynfekcji rąk są preparaty

zawierające substancję czynną w postaci: etanolu, propanolu, ewentualnie czwartorzędowych związków amonowych.

Lista preparatów do dezynfekcji rak dostępnych do obrotu w Polsce stanowi załącznik nr 4.

Pomimo braku tego obowiązku w przepisie zaleca się, aby te same zasady obowiązywały przy wejściu do budynków gdzie przechowuje się pasze i słomę lub inne materiały wykorzystywane na ściółkę.

7. Bieżące oczyszczanie i odkażanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń.

Narzędzia i sprzęt służący do obsługi świń stosujemy wyłącznie w swoim gospodarstwie, a najlepiej wyłącznie w budynku, w którym utrzymujemy świnię. Do zadawania pasz, zagospodarowania odchodów itd. powinniśmy mieć osobne narzędzia i sprzęt. Ponadto powinny być one na bieżąco oczyszczane i dezynfekowane. Nie oznacza to, że jeśli nie są wynoszone na zewnątrz budynków, to czynności te są konieczne po każdym użyciu, ale na pewno po ich wyraźnym zabrudzeniu, a także w przypadku wyniesienia ich poza budynek – przed ich kolejnym użyciem do obsługi świń. Musimy pamiętać, że oczyszczenie oznacza uzyskanie czystej powierzchni narzędzia lub sprzętu (tam gdzie możliwe umyć), a dopiero potem możemy zanurzyć lub dokładnie spryskać je środkiem dezynfekcyjnym. Natomiast środki transportu przewożące zwierzęta oraz maszyny rolnicze powinny być czyszczone i dezynfekowane po każdym ich użyciu, szczególnie gdy używane są poza gospodarstwem.

Zasady prawidłowego oczyszczania i dezynfekcji środków transportu, obuwia i pomieszczeń zawarto w załączniku nr 5.

8. Używanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonego wyłącznie do wykonywania tych czynności.

Opis konieczności dostosowania odzieży i obuwia do ich użycia podczas wykonywania czynności związanych z obsługą świń opisano w pkt 6.

9. Wyłożenie mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnię, i wyjściami z tych pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m, a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego.

Jednym z ważniejszych elementów zapobiegających wniesieniu wirusa do budynków i pomieszczeń, gdzie przebywają świnię oraz przechowywana jest pasza lub ściółka, jest wyłożenie odpowiednio skonstruowanych mat dezynfekcyjnych o stosownych rozmiarach zapobiegających „pominięciu” użycia maty podczas wchodzenia do budynków/pomieszczeń. Dla budynków lub pomieszczeń przeznaczonych do składowania paszy lub słomy, czy innych materiałów wykorzystywanych jako ściółka również zaleca się stosowanie mat, pomimo braku takiego wymogu prawnego.

Nie możemy pozwolić, aby osoby wchodzące do budynków mogły uniknąć wejścia oboma nogami na matę. Musimy również sprawdzać kilka razy dziennie stan nasączenia mat płynem dezynfekcyjnym i na bieżąco go uzupełniać. Należy pamiętać, że w dezynfekcji bardzo ważny jest czas, w jakim powierzchnia dezynfekowana ma kontakt ze środkiem dezynfekcyjnym. Wykazano, że w przypadku środków dezynfekcyjnych czas ten wynosi co najmniej 10 minut.

Przykładowy wzór dokumentacji czyszczenia i dezynfekcji w gospodarstwie stanowi załącznik nr 6.

10. Sporządzenie przez posiadaczy świń spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu.

Posiadanie na bieżąco prowadzonego spisu świń wg kategorii produkcyjnych pozwala na stałe monitorowanie między innymi stanu zdrowia świń przez lekarzy weterynarii. Dzięki spisowi można łatwo przekazać organom nadzoru, w przypadku problemów zdrowotnych świń, jakiej kategorii zwierząt dotyczy dany problem, które zwierzęta z jakiej kategorii mają

objawy chorobowe lub padły, co może pozwolić na wstępną ocenę sytuacji zdrowotnej w stadzie. Przyczyni się również do możliwie szybkiego i lepszego przygotowania akcji zwalczania choroby, jeśli niestety do niej dojdzie, zarówno w gospodarstwie, jak i w jego sąsiedztwie.

Przykładowy wzór spisu świń stanowi załącznik nr 7.

11. Zabezpieczenie wybiegu dla świń podwójnym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m, związanym na stałe z podłożem – w przypadku utrzymywania świń w gospodarstwie w systemie otwartym (wolnowybiegowym).

W przypadku utrzymywania stale lub czasowo świń na wybiegu, musimy pamiętać o konieczności ogrodzenia wybiegu podwójnym ogrodzeniem. Odległość pomiędzy ogrodzeniem zewnętrznym i wewnętrznym powinna uniemożliwiać bezpośredni kontakt pomiędzy świnią przebywającą na wybiegu a zwierzętami, które mogą podchodzić do ogrodzenia z zewnątrz, a także być wystarczająca do przejścia między nimi człowieka, który np. będzie musiał dokonać co pewien czas przeglądu ogrodzenia i ewentualnie jego niezbędnych napraw. Ponadto, określenie „na stałe związane z podłożem” oznacza tylko tyle, że ogrodzenie musi być na stałe umieszczone w podłożu np. poprzez słupki, filary. Siatka (dość sztywna aby stawiała opór zwierzętom dzikim) powinna być wkopana w ziemię lub możemy zastosować podmurówkę, czy krawężnik od spodu ogrodzenia w celu zabezpieczenia przed przedostawaniem się dzików lub np. psów pod ogrodzeniem.

12. Zakaz wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem ASF.

Udowodniono, że przywożenie tusz dzików, trofeów, fragmentów (nawet kości) zwłok dzików lub sprzętu używanego w lesie, szczególnie podczas polowań lub prac leśnych, może być przyczyną przeniesienia wirusa ASF do gospodarstwa i zanieczyszczenia jego terenu wirusem. Dlatego unikamy przynoszenia do gospodarstwa, w którym utrzymujemy świnie, tych rzeczy, a sprzęt, przedmioty i urządzenia można wnieść dopiero po dokonaniu oczyszczenia i dezynfekcji. Niezwykle ważne jest, aby psy uczestniczące w polowaniach nie miały dostępu do świń.

13. Zakaz wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt.

Zastosowanie tej profilaktyki powinno być odnotowane w rejestrze wejść osób do gospodarstwa (załącznik nr 3).

14. Zakaz wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie słomy na ściółkę dla zwierząt, pochodzącej z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem.

Słoma na ściółkę zebrana w obszarach, gdzie występuje ASF (obszar objęty ograniczeniami – „strefa czerwona” i obszar zagrożenia – „strefa niebieska”) może stanowić źródło zakażenia świń wirusem ASF. Dlatego unikamy stosowania słomy z tych terenów jako ściółki dla świń. Może być stosowana dla innych zwierząt niż świnie albo dla świń po odpowiedniej obróbce lub przechowaniu przez 90 dni w miejscu niedostępnym dla dzików.

15. Zakaz karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świniom.

Nie wolno podawać świniom świeżej paszy (zielonej) zebranej w strefach, gdzie występuje ASF (obszar objęty ograniczeniami - strefa czerwona i obszar zagrożenia – strefa niebieska). Najlepiej w ogóle zrezygnować z karmienia świń zielonką.

Natomiast zboże zebrane w jakimkolwiek miejscu w Polsce i po odpowiednim wysuszeniu do osiągnięcia parametrów wilgotności około 14,5% i odpowiednim przechowaniu uznaje się za całkowicie bezpieczne przy karmieniu świń.

Załącznik nr 1. Przegląd zabezpieczeń budynków przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych*)

Data przeglądu	Ogólna szczelność budynku		Okna		Drzwi zewnętrzne (S,P) lub zasuwa otworu przy stosowaniu silosów (P)		Drzwi wewnętrzne		Podjęte naprawy (S)	Podjęte naprawy (P)	Podpis osoby odpowiedzialnej za dokonanie przeglądu
	budynek inwentarski świnie (S)** +/-	magazyn pasz (P)** +/-	(S) +/- /ND	(P) +/- /ND	(S) +/- /-	(P) +/- /-	(S) +/- /ND	(P) +/- /ND			
28.02.2018	+	+	+	ND	+	+	ND	ND			
14.03.2018	+	+	+	ND	-	+	ND	ND	wymiana zawiasów w drzwiach		
...											
...											

*) proponowana częstotliwość dokonywania przeglądu - co najmniej 1x/2 tygodnie oraz doraźnie w przypadku zdarzeń mogących przyczynić się do utraty szczelności budynków

**) S - budynek inwentarski, w którym utrzymywane są świnie

***) P - budynek/miejsce (np. silos) przeznaczony do przechowywania pasz

+ ocena pozytywna

- ocena negatywna, konieczne jest wdrożenie czynności naprawczych

ND - nie dotyczy (np. brak okien, drzwi wewnętrznych)

Załącznik nr 2. Rejestr środków transportu wjeżdżających na teren gospodarstwa

Lp	Data i godzina wjazdu	Numer rejestracyjny pojazdu i/lub nazwa podmiotu wjeżdżającego do gospodarstwa	Cel wjazdu (np. kupno/sprzedaż świń, odbiór padłych zwierząt)	Informacje o miejscu ostatniego pobytu danego pojazdu/podmiotu przed wjazdem do gospodarstwa (jeśli wiadomo)	Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie rejestru
1.	28.02.2018. godz. 10	"Handel zwierzętami" Jan Kowlaski, Kielce, pojazd WE T154	sprzedaż świń	28.02.2018. godz. 8 gospodarstwo Adam Nowak, miejscowość	
...					
...					

Załącznik nr 3. Rejestr osób wchodzących do pomieszczeń, w których utrzymywane są świnię

Lp.	Data i godzina wejścia	Imię i nazwisko osoby wchodzącej do pomieszczenia, w którym utrzymywane są świnię	Nazwa firmy /instytucji lub pracownicy danego gospodarstwa	Cel wejścia	Numer budynku (jeśli więcej niż 1)	Data i miejsce ostatniego pobytu w innym gospodarstwie, w którym utrzymywane są świnię oraz uczestniczenia w polowaniu lub odłowię zwierząt dzikich	Czy zastosowano odzież i obuwie ochronne przed wejściem do budynku? TAK/NIE	Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie rejestru
1.	28.02.2018	Jan Kowalski	pracownik gospodarstwa	obsługa świń		nę przebywał	TAK	
2.	01.03.2018	Anna Nowak	Powiatowy Inspektorat Weterynarii	kontrola		28.02.2018. gospodarstw o XY, miejscowość	TAK	
...								

Załącznik 4. Lista preparatów do dezynfekcji rąk dopuszczonych do obrotu na terenie Polski:

- | | | | |
|------------------------------|---|---|--|
| 1. COMP SEPTO | 43. HANDSAN | 71. PURELL Hand Sanitising Gel-VF481 | 105. KenoTMsept L |
| 2. MD-1 | 44. Frezja 2000 | 72. desderman® pure | 106. Aseptoman Gel |
| 3. Soft Care Med. | 45. Soft Hygienic Skin | 73. Preparat do higienicznej dezynfekcji rąk "JAX" | 107. Dermicosept Skin |
| 4. Plum Disinfectant | 46. DR MANUSTERIL | 74. Ex – Bacteria | 108. Aseptoman Viral |
| 5. P3Manodes | 47. Plurasept DK | 75. PROSAVON Disinfecting Gel | 109. Softa-Man ViscoRub |
| 6. Combi Des 70% | 48. Skinman Complete | 76. SPIRIGEL COMPLETE | 110. Velodes |
| 7. Impuls 10 SD | 49. PLURASEPT HD | 77. Antiseptus - Płyn do higienicznej dezynfekcji rąk | 111. SKINMAN SENSITIVE |
| 8. Vispol HD-2 | 50. MICROSHIELD DODEMAN EXTRA | 78. ANIOSGEL 85 NPC | 112. PrimaDent Gel |
| 9. Manuspray Gel | Alkoholowy preparat do dezynfekcji rąk | 79. Manusept® basic | 113. PrimaDent Skin |
| 10. Manuspray | 51. "MICROSHIELD DODEMAN GEL | 80. ACTIGEL | 114. MERIDA ANTISEPT M 615 mydło dezynfekujące w płynie |
| 11. Anios CDN | Alkoholowy preparat do dezynfekcji rąk, | 81. BIOSEPTOL | 115. HYSEPTA ALCODERM |
| 12. Septoderm żel | 52. MICROSHIELD LANOSOAP | 82. G 596 BUDENAT mano | 116. CITROCLOREX 2% |
| 13. Hand Sanitizer | DES Antybakteryjne łagodne mydło w płynie | 83. Sterillium® med. | 117. Actoderm |
| 14. Biosol RP | 53. MICROSHIELD DODEMAN | 84. CHEMISEPT | 118. GHA 400 |
| 15. Hand Desinfeksjon | Alkoholowy preparat do dezynfekcji rąk | 85. BIOSEPTOL 80 | 119. MANEX AUTOSECHANT |
| 16. Milton Antibacterial Gel | 54. APESIN SENSITIVE | 86. Guardi antybakteryjny żel do mycia rąk | 120. MANUSAN |
| 17. Fink Antisept HG | 55. Atoxyn | 87. Soft Care Sensisept H34 | 121. MANORAPID® SYNERGY |
| 18. Quatersam | 56. Apesin HD | 88. Tork Alcohol Gel Hand Sanitiser | 122. LERASEPT® HD |
| 19. Skin Sept | 57. VIRUSAN | 89. Decosept® | 123. Antibac; płyn do chirurgicznej dezynfekcji rąk 80% z chlorheksydyną |
| 20. Etaprogen | 58. Dettol Antybakteryjny żel do rąk: | 90. Soft Care Des E | 124. Antibac; Żel do higienicznej dezynfekcji rąk 75% |
| 21. DISO | 59. DR-20 - preparat dezynfekujący | 91. Healthy Skin Gel | 125. Antibac Płyn do dezynfekcji rąk |
| 22. Inol | 60. BIOSOL RP 1 | 92. desderman® pure gel | 126. REMIX – DEZ |
| 23. Izosol | 61. PC 103 | 93. LLVM 400 | 127. Velodes Soft |
| 24. Etoproben żel | 62. Aseptoman | 94. PURE HAND EL 85 | 128. Septa SineCID 1 |
| 25. Arvoderm | 63. MYDŁO W PŁYNIE ANTYBAKTERYJNE TESS | 95. KLEENEX® Piankowy bezalkoholowy środek dezynfekujący do rąk | 129. DISINFECTANT GEL |
| 26. Line Antybakteria 96 | 64. DEPTIDINE | 96. DEPTIDINE GEL | 130. Chemisept Vir+ |
| 27. Salisept | 65. Preseptol DR | 97. ASEPTIL LOTION | 131. EPICARE 5C |
| 28. Sterisol Ethanol | 66. PURELL Hygienic Hand Rub | 98. PROSEPT® Med. | 132. PUREHAND EL 85C |
| 29. Desitola 2 | 67. APESIN Handaktiv | 99. P3-manodes LI | 133. ETAPROBEN – E |
| 30. DE-ZAL | 68. Antybakteryjny żel do rąk - GEL ANTIBACTERIEN | 100. SEPTIGEL + | 134. HANDSTERIL |
| 31. Hande Des Fluid | 69. InstantFOAM | 101. GASTRO-SEPT HAND VC 615 | 135. Deb InstantFOAM Complete |
| 32. SEPT NF | 70. BACTIMAINS GEL | 102. Epicare DES | 136. ALSOFT VB |
| 33. Sanat | | 103. KenoTMsept G | |
| 34. Radisol SR | | 104. Skinman Soft Protect | |
| 35. Soft Care plus pure | | | |
| 36. Sterillhand | | | |
| 37. Sanat Plus | | | |
| 38. Radisol | | | |
| 39. Strovels | | | |
| 40. DDR | | | |
| 41. Soft care Alcoplus | | | |
| 42. DR MANUDERM | | | |

137. MEDISEPT Spray do dezynfekcji rąk
 138. desmanol® pure
 139. Tork Alcohol Liquid Hand Sanitizer
 140. Soft Care Des E Spray

141. PURELL® Advanced Hygienic Hand Sanitising Foam
 142. SANYTOL DEZYNFEKUJE żel do rąk
 143. GOJO® MILD ANTIMICROBIAL FOAM HANDWASH

144. Skinsan® Scrub N
 145. CWS Paradise Disinfection Gel
 146. triformin® safeDIS
 147. AHD 1000
 148. NEOSEPT
 149. desmanol® classic
 150. AND GO. Best Antibact

151. SANYTOL DEZYNFEKUJE DO RĄK

Załącznik 5. Ulotka bioasekuracja

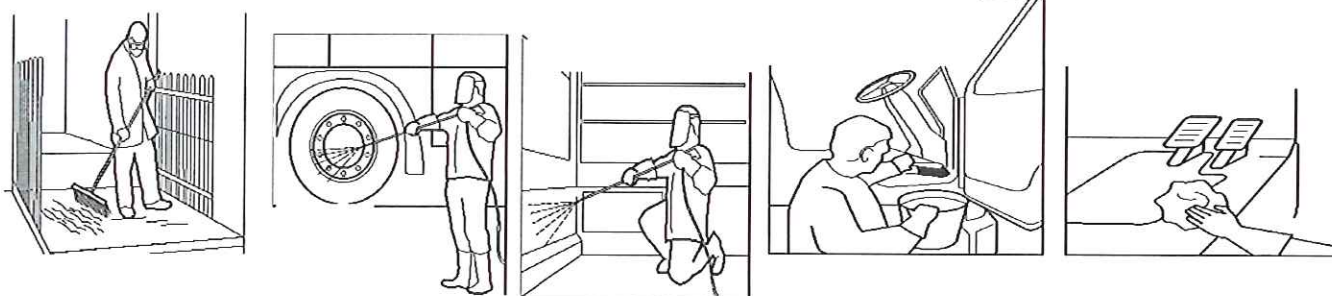


SZANOWNI PAŃSTWO, HODOWCY ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W związku z realnym zagrożeniem wystąpienia kolejnych ognisk **AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ (ASF)** w kraju Główny Lekarz Weterynarii przypomina o konieczności bezwzględного przestrzegania **ZASAD BIOASEKURACJI** w gospodarstwach utrzymujących świnie, w tym o konieczności:

1. PRAWIDŁOWEGO CZYSZCZENIA I DEZYNFEKOWANIA POJAZDÓW DO PRZEWOZU ZWIERZĄT

(czyszczenie na sucho, mycie detergentem i płukanie wysokociśnieniowe, dezynfekcja powierzchni zewnętrznych pojazdów, dezynfekcja kabiny)

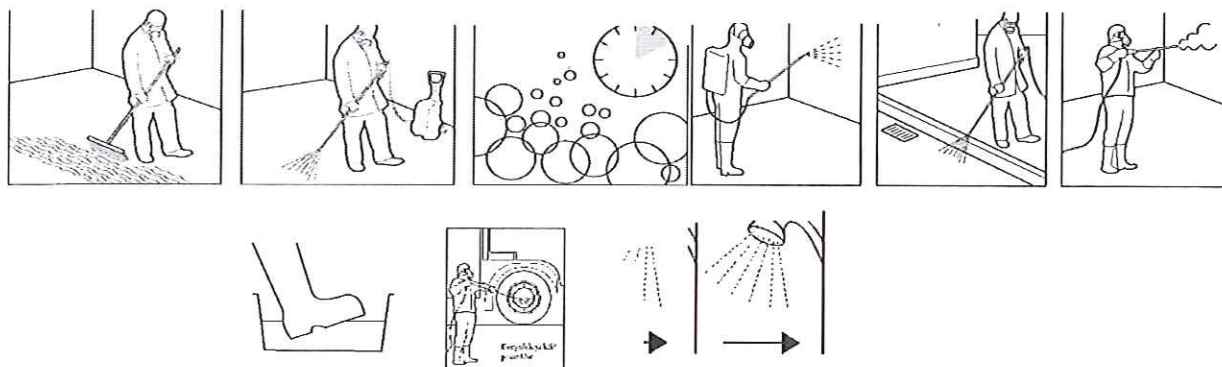


2. CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCJI OBUWIA



3. CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCJI POWIERZCHNI WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH W BUDYNKACH GOSPODARSTWA ROLNEGO

(czyszczenie na sucho, mokro, dezynfekcja powierzchni w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie, bioasekuracja granic gospodarstwa oraz dotycząca personelu),



4. PRZESTRZEGANIA ZASAD PRAWIDŁOWEGO STOSOWANIA ŚRODKÓW DO DEZYNFEKCJI ZGODNIE Z ZAŁĄCZONĄ LISTĄ.

**DOSTĘPNE PRODUKTY BIOBÓJCZE DO STOSOWANIA W CELU NISZCZENIA WIRUSA AFRYKAŃSKIEGO
POMORU ŚWIŃ (ASF). STAN NA DZIEŃ: 9 MARCA 2018 R.:**

AGRISAN 8090

- **POSTAĆ:** proszek przeznaczony do utrzymania higieny w miejscach hodowli i przetrzymywania i transportu zwierząt oraz do dezynfekcji budynków inwentarskich;
- **OPAKOWANIE:** worek papierowy/propylenowy;
- **SPOSÓB UŻYCIA PRODUKTU BIOBÓJCZEGO:** preparat stosujemy zarówno na legowiskach prosiąt i macior jak i w pomieszczeniach gdzie odbywa się tucz trzody. Przy stosowaniu AGRISANU należy zwrócić szczególną uwagę w na najbardziej zawilgocone części kojca: miejsca oddawania odchodów, pobierania paszy i wody. Produkt może być stosowany także na głęboką ściółkę. Preparat nanosi się na dezynfekowaną powierzchnię lub na ściółkę 1-2 razy w tygodniu przez równomierne posypywanie. Optymalna dawka to 50-100 g/l m². Służy do dezynfekcji budynków inwentarskich w obecności zwierząt;

VIRKON™ S

- **POSTAĆ:** proszek, produkt o działaniu bakteriobójczym i wirusobójczym, przeznaczony do dezynfekcji pomieszczeń dla zwierząt, powierzchni, narzędzi i wyposażenia gospodarstwa, dezynfekcji środków transportu;
- **OPAKOWANIE:** saszetka w opakowaniu zbiorczym: pudełko (karton); butla w opakowaniu zbiorczym: pudełko (karton); wiadro (polipropylen);
- **SPOSÓB UŻYCIA PRODUKTU BIOBÓJCZEGO:** Skuteczny na powierzchniach porowatych, w niskich (od +4°C) temperaturach, w niskich stężeniach, krótkim czasie oddziaływania na patogen (10 min.).
Rutynowa dezynfekcja wszystkich powierzchni: 1:100 (10 gramów środka Virkon™ S na każdy litr wody) przy użyciu myjki ciśnieniowej lub innego opryskiwacza mechanicznego nanieść roztwór środka Virkon™ S w dawce 300 ml/m².
Przygotowanie 1% roztworu: 150 g preparatu wraz z 15 l letniej wody wystarczy na 50 m²; 300 g preparatu wraz z 30 l letniej wody wystarczy na 100 m²; 1,5 kg preparatu wraz z 150 l letniej wody wystarczy na 500 m²;
Dezynfekcja obuwia i kół pojazdów: wlać roztwór do odpowiedniego pojemnika. Wymienić, gdy jest zanieczyszczony lub po upływie 4-5 dni od przygotowania. Stosować ciągle. Zaleca się przy każdym wjeździe i wejściu na farmę produkcyjną i przy wejściu do budynków.
Zamglawianie/dezynfekcja za pomocą spryskiwania: stosować urządzenie ciśnieniowe lub spryskiwacz plecakowy. Dozować 1 l roztworu na 10 m² powierzchni podłogi. Zamglawianie na zimno: przy użyciu zamglawiacza mechanicznego dozować 1 l roztworu preparatu na 10 m² powierzchni podłóg;

DESAM EFEKT M

- **POSTAĆ:** Ciecz, środek myjąco-dezynfekujący o właściwościach bakteriobójczych, grzybobójczych, prątkobójczych oraz wirusobójczych, przeznaczony do stosowania do wszystkich zmywalnych powierzchni, sprzętu w zakładach opieki zdrowotnej, w przemyśle spożywczym;
- **OPAKOWANIE:** butelka (polietylen), kanister (polietylen);
- **SPOSÓB UŻYCIA PRODUKTU BIOBÓJCZEGO:** Środek skoncentrowany, stosowany w rutynowej dezynfekcji w stężeniu 0,25% przez 15 min., przy dezynfekcji powierzchni o wysokim ryzyku w stężeniu 0,5% przez 30 min. W celu przygotowania roztworu preparat należy rozcieńczyć wodą w temperaturze 20-35°C. Roztwór 0,25% przygotować poprzez uzupełnienie 2,5 ml koncentratu wodą do 998 ml. Silnie zabrudzone powierzchnie i przyrządy należy wstępnie oczyścić mechanicznie a następnie zdezynfekować.

Załącznik nr 6. Dokumentacja czyszczenia i dezynfekcji w gospodarstwie

Data zabiegu	rodzaj zabiegu: czyszczenie (C), dezynfekcja (D)/uzupełnienia środka dezynfekcyjnego (U)				Nazwa użytego środka dezynfekcyjnego	Ilość sporządzonego roztworu	Ilość zużytego roztworu	Podpis osoby odpowiedzialnej
	Budynki nr (jeśli więcej niż 1)	sprzęt /narzędzia	Maty przed wjazdem/ wyjazdem z/do gospodarstwa*	Maty przed wejściem / wyjściem do budynku, w którym utrzymywane są świny				
28.02.2018.	C,D	C,D		U	Virkon S	20 l (opakowanie 200g w 20 l wody)	20 l	
...								

* obowiązek wyłożenia mat na wjeździe/wyjeździe do/z gospodarstwa nie dotyczy terytorium Polski znajdującego się poza obszarami wymienionymi w załączniku do decyzji Komisji 2014/709/UE

Zał. nr 7. Spis świń w gospodarstwie *

Numer siedziby stada: PL.....

Data spisu**	Liczba prosiąt (zwierzę od urodzenia do odsadzenia)	Liczba warchlaków (świnia od odsadzenia do 10 tygodnia życia)	Liczba tuczników (świnie od 10 tygodnia życia do dnia uboju)	Liczba loch (samica po pierwszym wyproszeniu)	Liczba loszek (dojrzała samica do pierwszego wyproszenia)	Liczba knurów (dojrzałe samce używane do rozrodu)	Liczba knurków (samiec od 10 tyg. życia do pierwszego krycia)	Podpis osoby spisującej
28.02.2018	10	0	0	1	0	0	0	
31.03.2018	0	10	0	1	0	0	0	

*) wymóg sporządzenia spisu oraz bieżące aktualizowanie tego spisu wynika z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń. Spis ten nie jest tożsamy ze spisem składanym do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na podstawie art. 20a ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

**) spis po raz pierwszy powinien zostać sporządzony w dniu 28 lutego 2018 r. Spis aktualizuje się w przypadku każdego zdarzenia zmieniającego stam liczbowy poszczególnych kategorii świń w danym gospodarstwie, np. w przypadku zdarzeń typu: kupno, sprzedaż, padnięcie świń, ubój w gospodarstwie oraz w przypadku zmiany kategorii produkcyjnej, np. kiedy prosięta zostaną odsadzone i będzie określone jako warchlak, czy też warchlak ukończy 10 tydzień życia i będzie określany jako tucznik

Ulotka informacyjna na temat wymogów dotyczących zabezpieczenia gospodarstw, w których utrzymywane są świny, wynikających z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, zmienionego rozporządzeniem MRiRW z dnia 9 lutego 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 360).

Wymagania ustanowione w tym rozporządzeniu mają na celu zwiększenie ochrony stad świń przed ASF w gospodarstwach, położonych na terytorium Polski poza obszarami objętymi restrykcjami w związku z występowaniem ASF (poza obszarem zagrożenia, objętym ograniczeniami i ochronnym).

Wymagania dla gospodarstw, w których utrzymywane są świny:

1. karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących,
2. prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu świń wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestru wejść do pomieszczeń, w których są utrzymywane świny,
3. zabezpieczenie budynku, w którym są utrzymywane świny, przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych,
4. utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świny, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne,
5. wykonywanie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie,
6. stosowanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycie i odkażanie rąk oraz oczyszczanie i odkażanie obuwia,
7. bieżące oczyszczanie i odkażanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń,
8. używanie przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonego wyłącznie do wykonywania tych czynności,
9. wyłożenie mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świny, i wyjściami z tych pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m, a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego,
10. sporządzenie przez posiadaczy świń spisu posiadanych świń, z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniaki, lochy, loszki, knury i knurki, oraz bieżące aktualizowanie tego spisu,

11. zabezpieczenie wybiegu dla świń podwójnym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m, związanym na stałe z podłożem – w przypadku utrzymywania świń w gospodarstwie w systemie otwartym.

W gospodarstwach, w których utrzymywane są świnię, obowiązuje również zakaz:

1. wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnię, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem ASF,
2. wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt,
3. karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świniom,
4. wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnię słomy na ściótkę dla zwierząt, pochodzącej z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem.

Ważne daty: Od dnia 28 lutego 2018 r. – powyższe wymagania obowiązują w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnię, zlokalizowanych na terytorium RP poza obszarami objętymi restrykcjami (poza obszarem zagrożenia, objętym ograniczeniami i ochronnym).

Od kwietnia 2018 r. – prowadzone będą planowe kontrole weterynaryjne w zakresie spełnienia ww. wymagań.

Postępowanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości - na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt:

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w spełnianiu powyższych wymagań, powiatowi lekarze weterynarii:

- 1) zgodnie z art. 48 b ust. 1 pkt 1 ww. ustawy będą wydawać decyzje administracyjne z nakazem usunięcia uchybień w czasie nie dłuższym niż 5 miesięcy;

lub

- 2) zgodnie z art. 48 b ust. 1 pkt 2 ww. ustawy będą mogli wydawać decyzje z nakazem uboju lub zabicia świń oraz zakazem ich utrzymywania w gospodarstwie, z możliwością uzgodnienia z hodowcą czy świnię zostaną poddane ubojowi w rzeźni, czy też ubojowi na użytek własny;
- 3) zgodnie z art. 48 b ust. 3 będą wydawać decyzje z nakazem uboju lub zabicia świń i zakazem ich utrzymywania, w przypadku nieusunięcia uchybień po czasie określonym w pkt 1);
- 4) za ubite lub zabite świnię nie przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.
- 5) nie wcześniej niż przed upływem roku od wydania zakazu utrzymywania świń w gospodarstwie, hodowca może zgłosić do powiatowego lekarza weterynarii, że jego gospodarstwo spełnia wymagania. Jeżeli kontrola weterynaryjna, przeprowadzona na wniosek posiadacza zwierząt wykaże, że w gospodarstwie zapewniono spełnianie wymagań, powiatowy lekarz weterynarii może uchylić decyzję zakazującą utrzymywania w tym gospodarstwie świń.

Przygotowywany jest program wsparcia finansowego dla gospodarstw w przypadku czasowej likwidacji hodowli świń w wyniku wydania decyzji powiatowego lekarza weterynarii. Wypłata środków finansowych będzie realizowana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Przewidywana wysokość środków pomocowych wynosi 131,40 PLN/za 1 sztukę świni/rok przez 3 lata za każdy rok nieutrzymywania świń:

1. za każdą świnię, w gospodarstwach utrzymujących do 50 świń,
2. w gospodarstwach utrzymujących powyżej 50 świń, wsparcie będzie wypłacane maksymalnie za 50 sztuk.

Główny Lekarz Weterynarii przypomina!!!! Afrykański pomór świń (ASF) występuje w Polsce od lutego 2014 roku. To śmiertelna, zakaźna oraz zaraźliwa choroba świń oraz dzików. Nie zagraża życiu i zdrowiu człowieka. Powoduje jednak znaczne straty dla właścicieli świń oraz dla producentów mięsa wieprzowego.

Jak rozpoznać ASF? U zwierząt występuję gorączka, może osiągać nawet do 42°C, przyspieszony oddech, osowiałość, możliwa utrata apetytu i pragnienia (niekoniecznie), przekrwienia lub zasinienia mogą wystąpić na uszach, ogonie, kończynach i klatce piersiowej. Zazwyczaj pierwsze w stadzie chorują duże sztuki: lochy, knury, tuczniaki. Padnięcia nawet pojedynczych świń w stadzie mogą być skutkiem rozwijania się zakażenia świń wirusem ASF w gospodarstwie. Nie należy zatem zwlekać ze zgłoszeniem informacji o niepokojących objawach do lekarza weterynarii opiekującego się stadem lub do najbliższej lecznicy dla zwierząt. W przypadku wykrycia ASF w gospodarstwie, w którym przestrzegane są przepisy prawa dotyczące zdrowia zwierząt oraz identyfikacji i rejestracji świń – właścicielowi przysługuje pełne odszkodowanie za zabite zwierzęta, zniszczone produkty i sprzęt w gospodarstwie.